Ministerie van Justitie en Veiligheid

ONGERUBRICEERD

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Afdeling Contraterrorisme

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
22 september 2026

Bijlagen:
1. **Analyse normalisering**
2. **Aanbiedingsbrief normalisering**
3. **Inzet op prioriteiten Nationale Extremismestrategie**

nota

Analyse strategische normalisering rechts-extremistisch gedachtegoed

1. Aanleiding

- De AIVD en de NCTV hebben een analyse geschreven over hoe rechts-extremisten het vrije debat gebruiken om hun gedachtegoed gangbaarder te maken en zo hun invloed te vergroten. Zowel publicatie als verzending aan de Tweede Kamer is voorzien voor dinsdag 17 december 2024.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud en met verzending van de publicatie, de bijbehorende aanbiedingsbrief en bijlage met de huidige inzet op de prioriteiten uit de Extremismestrategie naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Sinds 2018 wijzen zowel de NCTV als de AIVD in dreigingsbeelden en jaarverslagen op de dreiging voor de democratische rechtsorde die voortvloeit uit rechts-extremistisch gedachtegoed en de normalisering ervan.
- In de analyse wordt op basis van open bronnen en inlichtingen van de AIVD beschreven hoe rechts-extremisten proberen hun gedachtegoed te normaliseren. Rechts-extremisten krijgen de afgelopen jaren vaker toegang tot verschillende maatschappelijke domeinen en de discussies die daar worden gevoerd. Vooral kernleden van rechts-extremistische groepen en sommige andere invloedrijke rechts-extremisten werken bewust aan een normaliseringsstrategie, die overigens niet in detail is uitgewerkt en evenmin strak gecoördineerd wordt uitgevoerd. Het proces van normalisering wordt versterkt door veelvuldige verspreiding en herhaling van de boodschap. Als mensen steeds opnieuw binnen verschillende domeinen geconfronteerd worden met rechts-extremistische uitingen kan de initiële weerstand daartegen afnemen.
- Met deze analyse willen de NCTV en de AIVD bijdragen aan de kennis en het bewustzijn over de strategie van normalisering door rechts-extremisten en mogelijke gevolgen ervan, zodat organisaties, instituten en de samenleving de weerbaarheid ertegen kunnen versterken

4. Toelichting

4.1 Politiek bestuurlijke context

- In verschillende aangenomen moties (Timmermans, van Baarle) wordt gevraagd om aparte actieplannen of strategieën bij het tegengaan van rechts-extremisme. Experts op het gebied van extremisme en terrorisme

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Contraterrorisme

Datum
22 september 2026

Onze referentie
8051290

achten een aparte strategie niet nodig, omdat er reeds een ideologie-neutrale aanpak bestaat die geldt voor alle vormen van extremisme.[1]

- Wel geven experts aan dat het belangrijk is om de ontwikkelingen rondom rechts-extremisme nauwlettend te volgen. Dit om de ideologie-neutrale strategie te kunnen versterken waar nodig. Enkele voorbeelden van specifiek beleid op rechts-extremisme staan in de aanbiedingsbrief benoemd.
- De ontwikkelingen op rechts-extremisme worden, net als alle andere ontwikkelingen op het gebied van extremisme, meegenomen in de mid-term review Extremismestrategie. MJenV heeft reeds toegezegd hier de Kamer in de tweede helft van 2026 over te informeren.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren worden niet openbaar gemaakt ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[1] Deze aanpak staat beschreven in de Nationale Extremismestrategie, die in 2024 aan de Tweede Kamer is aangeboden door de ministers van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Sociale Zaken in Werkgelegenheid.